

ПРОЛЕТАРІ УСІХ КРАЇВ
ЄДИНАЙТЕСЬ!

Соціалістична Партія Канади.
Socialist Party of Canada.

Робітники в боротьбі згублять лише свої кайдани, а здобудуть усеї світ!
К. МАРКС.

ЧЕРВОНИЙ ПРАПОР.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РОБОЧОГО ЛЮДУ

ПЕРЕДПЛАТА:
На рік \$2.00
Пів рік \$1.00
Чверть 60 цт.
Одно число 5 цт.
До старого краю . . \$2.20

THE RED FLAG

Socialist weekly paper for Oukrainian proletariat in Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
Червоний Прапор
(The Red Flg),
467 Manitoba ave.
Winnipeg, Man.

Рік I.

Вінніпег, Ман. Субота, 18 Січня. 1908. *** Winnipeg, Man. Saturday, 18 January. 1908

Число 8.

БУДУЧНІСТЬ МАШИНИ.

В наших часах ніше, ся і говорить ся страшно богато дурниць про гідність ручної праці. Та у ручній праці зовсім нема нічого почесного. У більшій частині вона й зовсім понижуюча. Для людини так духово, як і морально шкідливо—робити що не будь, в чім воля не находить приємности, а богато видів праці—се дійства вповні неприємні, і за такі їх треба вважати. Людина створена для чогось кращого, ніж пр. для перекидання болота. Всяка праця подібного роду повинна справувати ся машинами. Оттак воно й буде в соціалістичнім устрою.

В теперішню пору людини до певного степеня слуга машинерії. Се незвичайно сумний факт, що скоро лиш люди придумали машини, аби ті справували їх працю, так зараз самі почали голодувати. Се в наслідок нашого устрою власности та суверенітету. Уявімо собі, що хтось дістане машину, яка може справувати працю п'ятисот людей. Наслідок сего буде, що п'ятисот людей стратять роботу, а не маючи з чого жити, заберуться до розбою та крадіжкі. За те одна людина бере увесь продукт машини та задержує його у себе. В сей спосіб одна людина дістає п'ятисот разів більше, ніж повинна, і ніж в дійности потребує. Коли машини будуть власністю всіх, тоді всякий буде з них користати. Вони будуть величезним добром для суспільности.

Вся неїтелектуальна праця, всьодноманітна, нудна і дурна праця, вся праця коло відрапливих річок, вся праця, що викликає не-

милі вражіння—повинна поладжувати ся машинами. Машини повинні робити для нас у вугляних майнах. Машини повинні сповнювати всю службу санітарну. Машини повинні лалати у пароходах і чистити улиці. Машини повинні поладжувати нані орудки у вохкі дні та робити все, що нудне і прикре. Тепер машинерія суверенітає з людьми. У добрих здорових відносинах машинерія буде служити людям. І нема ні найменшого сумніву, що й справді така буде будучність машинерії.

Як дерева ростуть, коли їх власитель спить, так само машини робитимуть всю потрібну а немилу працю. А тимчасом люди будуть забавлять ся, будуть вживати свободного часу, будуть робити ріжкі, хороші річи, будуть читати гарні книжки, будуть заповнювати світ красою й радощами. Але се й є метою людини, а не праця!

Се факт, що цивілізація потребує рабів. В сїм випадку старинні Греки мали повну рацію. Культура та думка майже неможлива, як нема рабів, що робили б погану, страшну, неінтересну працю. Але неволені людей є хибне, погане, небезпечне і деморалізуюче. За те на неволі механізму, на поневоленю машин основує ся будучність світа.

Як вчені мужі перестануть нікати по нужденних меншканих нуждарів, як перестануть тратити час на милосердя, то будуть мати більше часу на придумуване чудових і чарівних річок для звеселеня себе самих і всього людства.

І в соціалістичнім устрою будуть великі склади електричної сили для кождо-

го міста і для кождого дому, а сю силу людина повертати ме в тепло, світло, рух і взагалі-ву се, що потрібно. Суспільність при помочи доброї машинерії буде достарчати всіх потрібних річок. А хороші річи будуть витворювати одиниці сами. Се не лиш коначний спосіб, але й однокі можливий для того, аби дістати і одно і друге. . .

—Оскар Вайлд.

Переклав М. С.

К Р И З А.

Кажуть що Американську кризу зробили штучно і навмисне шойорекі капіталісти з двох причин. Перша, се — маючи бути сего року в Штейтах вибори, а друга проектуєма війна з Японією.

Після „демократичних“ штейтських законів той робітник, що перед 3 місяцями до виборів не мав затруднення, не має права і голосованя. А посьвідчене, що він працює має давати робітникові той капіталіст, у кого він затруднений. Звичайно, що капіталіст буде сидувати волю робітника.

Але капіталісти цілком не довіряють пролетаріату, хоч який він покірливий в Америці. Що четвертий рік, коли наближають ся вибори штейтські капіталісти починають квітувати робітника, тим самим збавляючи його права голосованя.

Так сказати, у Штейтах буває раз в 4 роки „передвиборча криза“.

Виберуть капіталісти після своєї охоти та влодоби послів, а тоді знову пус-

кають пролетаря в двері своїх фабрик.

Але сего року особливо борять ся дядьришки, щоб пролетарі не брали участі у виборах, бо богато соціалістів завелось між пролетарями Штейтів, великі юнії прийняли платформу соціалістичної партії.

Штейтські капіталісти звязані в могутні спілки, що звуть ся трост-компаніями. В руках сїх тростів усі фабрики, усі підприємства Штейтів. І коли капіталістичний король Рокенфелер зі своїми меншими королями скаже застанувати усі Штейтські, ба, навіть Канадські фабрики, то враз вони замруть до неокраїному обшару Америки. Яка могутня спілка капіталістів, так слаба розбита сила робітничка! І капіталісти бавлять ся мільоновим народом, як ляльками—і нема проти них ні суду, ні права!

Але застановую роботи в Америці сего року найменше можна завдячити маючим бути виборам. Ще більша бляга, що нема в Америці готівки. Причинна глибша, ми вже на неї декільки раз вказували читачам. Величезному капіталістови Америки невістарчає ринку, тісно йому, нема куди спродувати товарів, а добра нароблено машинами стільки, що могло було озути й одягти усіх убогих, і щоб лишилось! Американський пая хоче видерти у японського капіталіста китайський ринок.

Кажуть, капіталісти зробили штучно промислову кризу, щоб примусити голодом безробітний пролетаріят записатись до війська і з охотою пійти на війну. В цьому вже більше

правди, але і се витекло з потреби ринку. Ні, коли ми глянемо на економічну ситуацію цілою земної кулі, поки ми бачемо, що криза, як чума повилла не лише Америку, а і Європу—то невагаючи скажимо, що в Штейтах не штучна, а справжня промислова криза.

Ми голосили і голосимо, що в дверях Штейтів стоїть СОЦІЯЛІЗМ!

Най капіталісти будують фальоту, роблять гармати, острять багнети на японця, коли вони до літа не розчинять фабрик, (а вони се зможуть зробити тоді, коли матимуть ринок), то Штейти стануть Соціалістичною Республікою.

ПЕТИБОН УВІЛЬНЕНИЙ!

І знов одну величаву побіду внісєла робітничка справа! Тов. Джордж Петібон, оскаржений враз з тов. Гейвудом о участь в конспірації против губернатора Стейнберга,—увільнений від вини і кари. . .

Справа голосна і звісна:

Вночі 17 лютого 1906 р. шайка узброєних капіталістів напала на провідників західної Федерації Майнерів (The Western Federation of Miners) на товаришів Гейвуда, Моєра і Петібона, що перебували в Денвер, Колорадо; повязали їх та викрали за границі стейту до Бойсе Сіті в Айдаго, а там заарештували їх під закидом, що вони спричинили убієство бывшего губернатора стейту Айдаго,—Ф. Стейнберга.

За доказаня такої провини нашим товаришам, грозила шибениця. І капіталісти сподівали ся, що хитро-